

Pierre Simons

Geboren: Brussel, 20/01/1797

Overleden: op zee, 14/05/1843

Nationaliteit: Belg

Diploma: ingenieur

In een notendop: Pierre Simons is samen met Gustave De Ridder een van de pioniers uit de geschiedenis van de Belgische spoorwegen. In 1835 heeft hij de eerste spoorlijn van België bestudeerd en aangelegd.

Amable Dutrieux, buste in marmer van Pierre Simons, 1859 (Ref. 2222)

Pierre Simons : vorming

Pierre Simons wordt op 21 januari 1797 geboren in Brussel. Als zoon van een bekend koetsenmaker is hij al op jonge leeftijd gepassioneerd door mechanica en bouw. Zijn ontmoeting met de grote wiskundige Monge ¹ zet hem ertoe aan om zijn activiteiten onvermoeibaar voort te zetten. We weten niet welke studies Simons heeft gevolgd, maar zijn opleiding werd vervolmaakt bij de dienst Waterstaat in Den Haag, waar hij in 1815 aan de slag ging.

Een harde werker

Pierre Simons' carrière gaat van start bij het Nederlandse Waterstaat, bij openbare werken. Twee jaar later ontmoet hij hier hoofdingenieur Jean-Baptiste Vifquain (1789-1854), die hem betreft in projecten zoals de bouw van het kanaal van Antoing naar Pommeroeul (1823-1826). Hier wordt hij opzichter van de werken. Dit levert hem de titel ingenieur eerste klasse op (01/09/1826). Simons werkt hard, steeds bezig met zijn studies en met de neus tussen de boeken. Hij is echter vaak afwezig wegens gezondheidsredenen. Daarom wordt zijn schoonbroer Gustave De Ridder (1795-1862) hem

¹ Gaspard MONGE, graaf van Péluse (1746-1818). Franse wiskundige wiens uitgebreide werk een mengeling is van beschrijvende meetkunde, infinitesimale analyse en analytische meetkunde. Naast zijn opzoekingswerk geeft hij een groot deel van zijn leven les. Een van zijn leerlingen is Jean-Baptiste Vifquain.

toegewezen als adjunct. Samen worden ze belast met de studie van het nieuwe kanaal van Charleroi naar Brussel (1826-1832). Simons, Vifquain en De Ridder trekken in september 1830 naar Engeland om er de laatste ontwikkelingen op het vlak van vervoer, wegen, spoorwegen en kanalen te leren kennen.

Na de revolutie van 1830 zorgt de sluiting van de Scheldemonding door de Nederlanders ervoor dat de nieuwe regering op zoek moet naar een alternatief. Anders zou dit de achteruitgang van de haven van Antwerpen kunnen betekenen en de geloofwaardigheid van het opkomende België kunnen aantasten. Het alternatief: de spoorweg. Simons en De Ridder krijgen de taak om de uitvoerbaarheid van een spoorweg tussen Antwerpen, de Maas en de Rijn te bestuderen. In dit kader worden ze opnieuw naar Engeland gestuurd om de spoorweg van Liverpool naar Manchester te bezoeken. Men gaat ervan uit dat ze tijdens hun verblijf ook constructeur Robert Stephenson (1803-1859) hebben ontmoet.

De spoorwegpionier

Terug in het land publiceren ze verschillende verhandelingen die sterk bekritiseerd worden. Pas op 6 maart 1834 wordt een wetsontwerp uitgevaardigd dat gebaseerd is op hun studies. Ze krijgen dan de bouw van de spoorweg toevertrouwd. Ze worden beiden gepromoveerd tot directeur met de functie hoofdingenieur bij de Administration des Chemins de fer de l'Etat belge. De eerste spoorlijn wordt ingehuldigd op 5 mei 1835. Bij deze gelegenheid geeft Simons een mooi voorbeeld van vrijgevigheid en bescheidenheid. Als hij hoort dat hij als enige een bevordering in graad zal krijgen, vraagt hij de minister om de verdiensten van De Ridder ook te erkennen. Dat gebeurde.

In 1836 gaf de regering hem de titel van ridder en later, na de inwijding van de spoorweg van Mechelen naar Antwerpen, die van officier in de Leopoldsorde. Ook Frankrijk kent hem de 'Légion d'honneur' toe.

Einde van een bewogen carrière

Simons was zeer aangedaan toen Gustave De Ridder in 1838 aan de kant werd geschoven na zijn proces volgend op de instorting van de eerste Belgische spoorwegtunnel nabij Leuven. Maar hij klimt verder op. Hij wordt hoofdingenieur bij het korps van bruggen en wegen en in 1840 benoemt minister Rogier, belast met het ministerie van openbare werken, hem tot directeur van de afdeling spoorwegen in constructie.²

Hij wordt verantwoordelijk voor de uitbreiding van de spoorwegen naar het oosten van het land. Hij is zich bewust van de moeilijkheden die het landschap met zich brengt en die nog nooit ergens anders zijn opgedoken, en schetst een grim beeld van de situatie. Zijn opmerkingen worden niet op prijs gesteld en Vifquain ontheft hem van zijn taak. Een jaar later draagt hij hem op om in Luik te gaan wonen om van nabij toezicht te houden op de lijn in aanbouw en te waken over de wijzigingen die moeten worden aangebracht. Simons, die net zijn vrouw is verloren en meent dat het om een beperking van zijn bevoegdheden gaat, weigert dit.

² Naast deze directie was er nog een tweede, die van de spoorwegen in exploitatie, met de heer Masui als verantwoordelijke.

Guatemala

Als gevolg van zijn weigering wordt hij op 25 juli 1841 ter beschikking gesteld. Om de zware sancties die hem wachten te ontlopen, raadt Vifquain hem aan om de expeditie naar Guatemala van de 'Compagnie belge de colonisation' te leiden. Hij wordt benoemd tot directeur van de 'Communauté de l'Union dans les Etats du Guatemala', met als taak om een kolonie te consolideren en organiseren.

Simons bestudeert Amerika met dezelfde inzet die hij aan de dag legde voor de spoorwegen, maar zijn gezondheidstoestand wordt met de dag zorgwekkender. Hij gaat aan boord van de schoener Marie-Louise. Hij sterft op zee, uitgeput en ziek, op 14/05/1843 en krijgt een zeemansgraf.

In het Belgisch Staatsblad van 4 augustus 1843 staat te lezen: "onder begeleiding van een artilleriesalvo werd het lichaam aan de zee toevertrouwd en verdween onder de golven. Het weer was prachtig, hoewel de zon helemaal versluisd was, als een teken van rouw; slechts enkele stralen bereikten het wateroppervlak en beeldden de weg naar de hemel uit."

Catherine Walravens

Februari 2020

Beknopte bibliografie

Artikels:

Biographie : Simons (Pierre). Biographie nationale, Tome 22, 1914, K601697

DUCHESNE A. Simons (Pierre), Biographie belge d'Outre-Mer, n° 6, 1968, p. 922-923, K700779

LEDERER A. La colonie belge du Guatemala. Collectanea Maritima, n°6, 1995, p. 243-259, K701828

QUETELET A. Notice sur Pierre Simons, inspecteur des Ponts et Chaussées. Annales des travaux publics de Belgique / Tijdschrift der openbare werken van België; n° II, 1844, p. 442-454, K700180

QUETELET A. Notice sur Pierre Simons, correspondant de l'académie, Annuaire de l'Académie royale des Sciences, des Lettres et des beaux-Arts de Belgique, 1844, p.175-187, K700180

Boeken:

QUETELET A. *Notice sur Pierre Simons, inspecteur des ponts et chaussées*, Bruxelles : Vandooren, 1844, 19 p., C610015

SIMONS P., DE RIDDER G. *Le chemin de fer belge, ou recueil des mémoires et devis pour l'établissement du chemin de fer d'Anvers et Ostende à Cologne, avec embranchement de Bruxelles et de Gand aux frontières de France*. Bruxelles : Lacrosse et Cie, imprimeurs-éditeurs, 1839, 429 p. C571640

Voor een grondiger zoekopdracht kunt u onze database raadplegen met de volgende trefwoorden:

Bibliotheekcatalogus: SIMONS PIERRE

Museumcollectie: Pierre Simons (1797-1843)